

**Debreceni
Biodiverzitás
Központ**

**DEBRECENI
EGYETEM**

Hogyan lesz az adatból törvény?

Dr. Marton Attila

tudományos munkatárs

Biodiverzitás, Vízgazdálkodás és Klímaváltozás Kompetencia Központ

- Ramsari Egyezmény
- Washingtoni Egyezmény
- Rio de Janeiroi Egyezmény
- Berni Egyezmény
- Párizsi Egyezmény

- Madárvédelmi Irányelv
- Élőhelyvédelmi Irányelv
- Vízvédelmi Keretelv
- Zöld Megállapodás

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (Tvt.);
- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről;
- 276/2004. (X. 8.) Korm. rendelet a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról;

Nemzetközi Egyezmények

- Miért van szükség nemzetközi együttműködésre?
  - A fajok elterjedése országhatároktól független
  - Vándorló fajok
  - Egységes alapelvek, helyi sajátosságok figyelembe vétele
  - Vadkereskedelem korlátozása (megszűnik a felvevő piac).

A legfontosabb nemzetközi egyezmények

- Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről (Ramsari Konvenció - 1971; 1975-től hatályos)
- Egyezmény a vándorló vadon élő állatfajok védelméről (CMS vagy Bonni Konvenció - 1979; 1983-tól hatályos)
- Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről (CITES vagy Washingtoni Konvenció - 1973; 1975-től hatályos)
- Biodiverzitás egyezmény (CBD vagy Riói Egyezmény - 1992)
- Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről (Berni Konvenció - 1979; 1982-től hatályos)
- Éghajlatvédelmi Egyezmény (Párizsi Megállapodás - 2015; 2016-tól hatályos)

Ramsari Egyezmény (1971)

- Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különös tekintettel a vízimadarak élőhelyeire
- 1971-ben az iráni Ramsarban fogadták el, 1975-ben lépett hatályba
- Tagországok száma: 164
- Ramsari területek száma: 2 098 (205 042 613 ha)
- Vizes Élőhelyek Nemzetközi Napja: február 2.
- Magyarország 1979-ben csatlakozott, 29 nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyet jelölt ki (pl. Balaton, Fertő-tó, Öreg-tó)
- Az egyetlen olyan nemzetközi megállapodás, amely egy meghatározott ökoszisztéma védelmével foglalkozik.

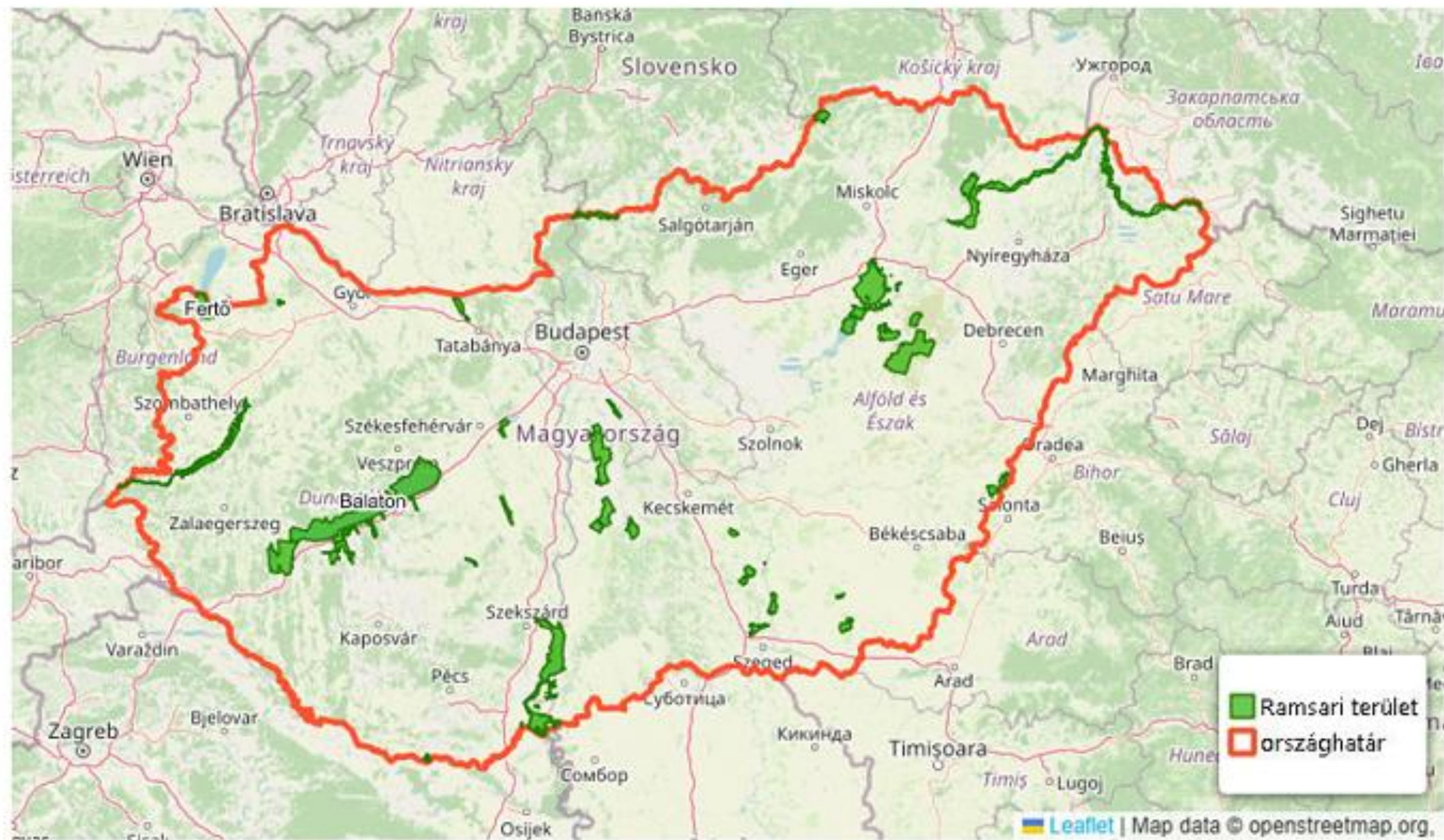
Ramsari Egyezmény (1971)

- Célja "a vizes élőhelyek megőrzése és bölcs hasznosítása a nemzeti kezdeményezések és a nemzetközi együttműködés révén, annak érdekében, hogy a világ minden részében sikerüljön a fenntartható fejlődést biztosítani".
- mocsarak, lápok, tőzeglápok és vizek → vizes élőhelyek
  - vizes élőhelyeknek alapvető ökológiai szerepe van a vízháztartás szabályozásában
  - gazdag biodiverzitást fenntartó élőhelyek, jelentős gazdasági, kulturális, tudományos és rekreációs értékűek
- Legalább egy olyan vizes élőhelyet jelölnek ki, amely megfelel az u.n. Ramsari kritériumoknak és alkalmas a Nemzetközi Jelentőségű Vizes élőhelyek Jegyzékébe (Ramsari Lista) való felvételre.

Az egyezményt aláíró országok az alábbiakra vállalnak kötelezettséget:

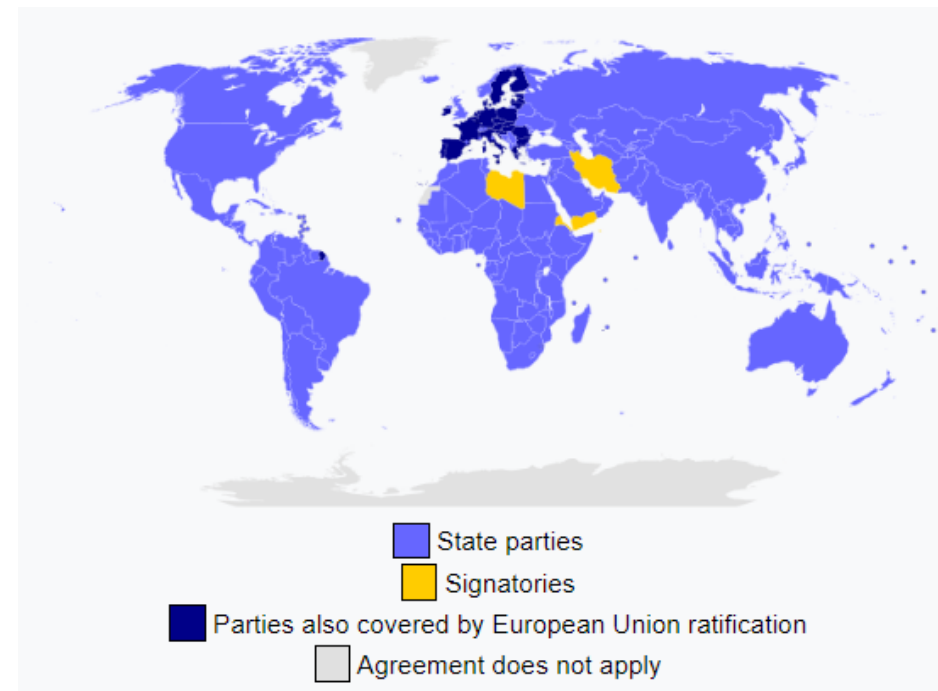
- A vizes élőhelyeken védett rezervátumokat alakítanak és elősegítik az ezekkel kapcsolatos kutatási, kezelési és őrzési célú képzést.
- Az egyezmény más tagállamaival konzultálnak az egyezmény alkalmazásával kapcsolatos kérdésekről, különösen a határokon átnyúló vizes területek, a közösen hasznosított vízrendszerek és a vizes területekre is ható fejlesztések tárgyában.
- A Ramsari egyezménybe felvett területeken a vadászatot, halászatot, horgászatot és más hagyományos tevékenységeket NEM KELL megtiltani, mert ez nem követelmény.
- Ezekre az intézkedésekre csak akkor lehet szükség, ha a vizes területre jellemző ökoszisztéma másként nem őrizhető meg.

Magyarországon található Ramsari területek

Párizsi Egyezmény (2015)

- Rio de Janeiro (1992): ENSZ éghajlat-változási keretegyezménye (United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC)
- A célok az Egyezmény 2. cikkelyében vannak:
  - (a) A **globális átlaghőmérséklet emelkedésének jóval 2 °C alatt tartása** az iparosodás előtti szinthez képest, majd az erőfeszítések folytatásaként a hőmérséklet emelkedésének 1,5 °C alatt tartása;
  - (b) Az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz történő alkalmazkodás képességének növelése, az **éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség, és az alacsony üvegházhatású gázkibocsátással járó fejlődés elősegítése;**
  - (c) A **pénzáramlások következetessé tétele**, hogy az alacsony üvegházhatású gázkibocsátással járó és az éghajlattal szemben rugalmas fejlődési lehetőségek felé haladjanak.

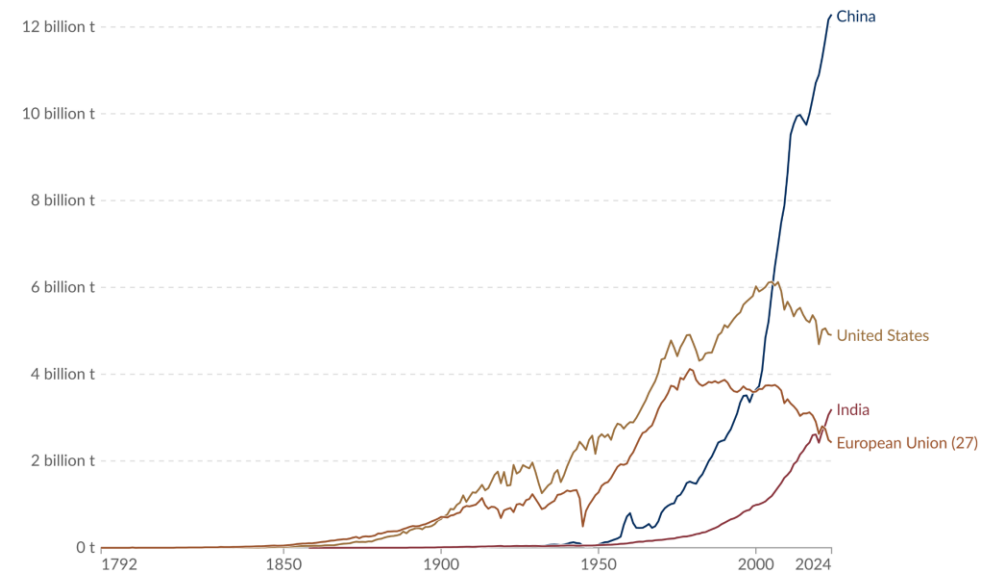

Országokonként meghatározott hozzájárulások (NDC)

- Vállalások a felek részéről, annak érdekében, hogy enyhítsék az éghajlatváltozás káros hatásait
- Amerika kilépett (Trump), majd visszalépett (Biden), majd kilépett (Trump)
- A megállapodás hatálybalépése óta eltelt évek alacsony CO₂ megoldásokat és új piacokat hoztak létre

Annual CO₂ emissions

Carbon dioxide (CO₂) emissions from fossil fuels and industry¹. Land-use change emissions² are not included.

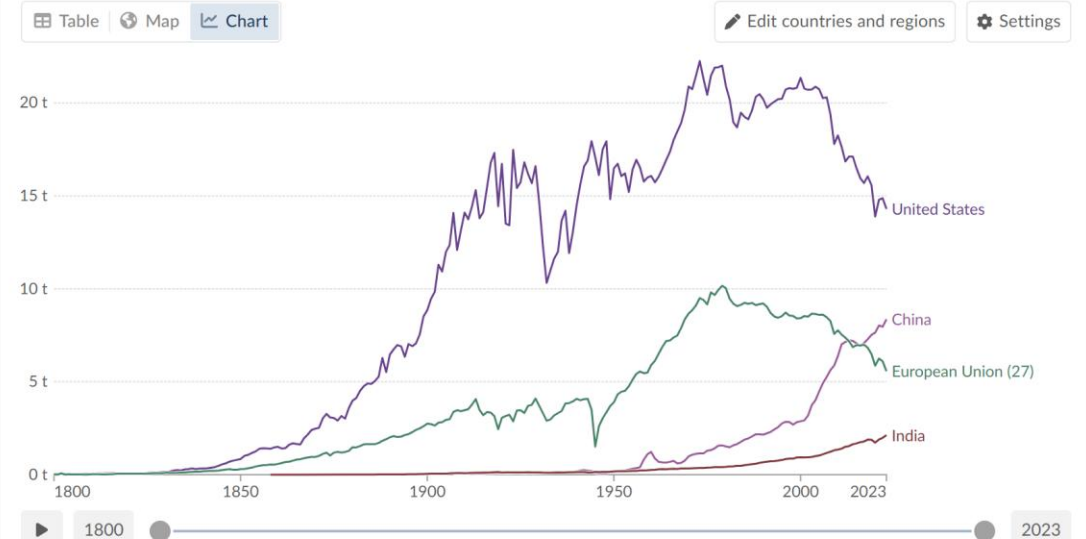

Data source: Global Carbon Budget (2025)

OurWorldinData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions | CC BY

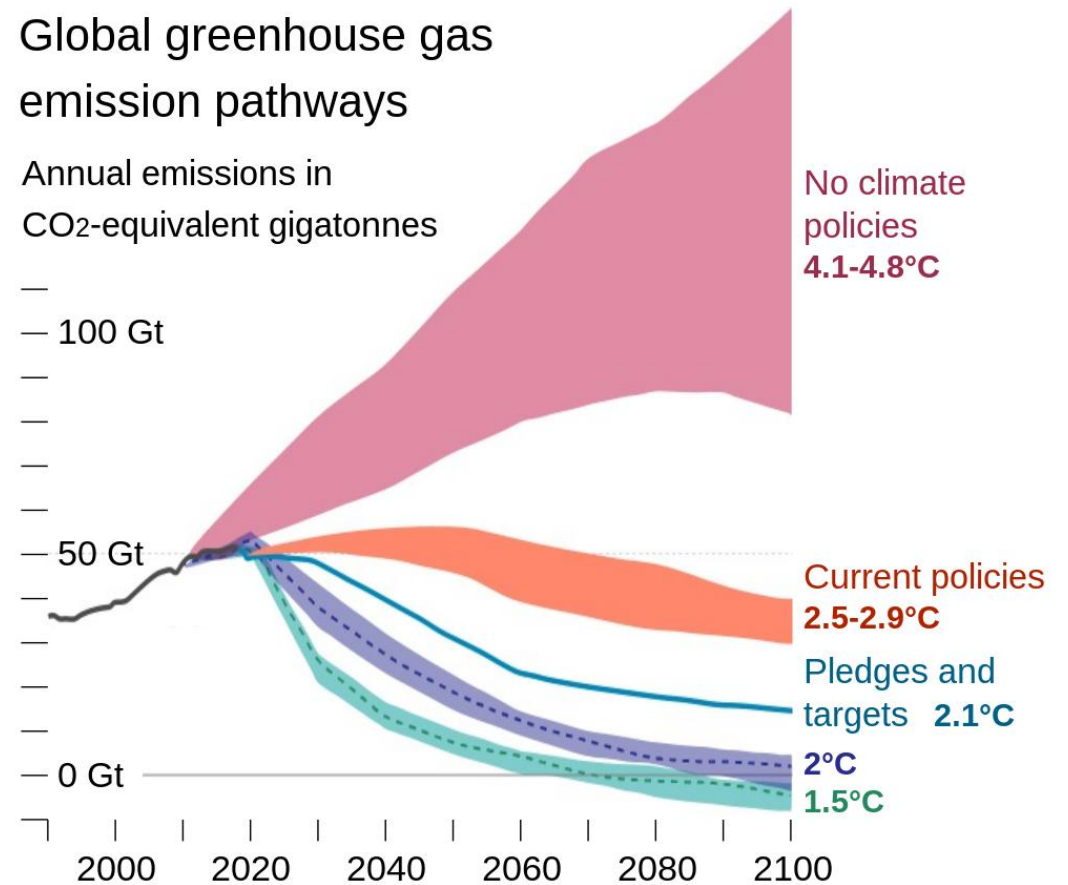
Per capita CO₂ emissions

Carbon dioxide (CO₂) emissions from fossil fuels and industry. Land-use change is not included.

A Párizsi Egyezmény kilátásai:

- Egyre több ország, régió, város és vállalat tűz ki CO₂-semlegességi célokat. A kibocsátás 25%-át kitevő gazdasági ágazatokban versenyképesé válnak a CO₂-mentes megoldások (pl. villamosenergia- és a közlekedési ágazatban)
- 2030-ra a CO₂-mentes megoldások versenyképesek lehetnek a globális kibocsátás több mint 70%-át képviselő ágazatokban.

EU Zöld Megállapodás (2020)

- EU klíma-semlegessé tétele 2050-ig
- 2030-ra kitűzött üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentési 50%-ra, az 1990-es szinthez képest pedig 55%-ra.
- Minden jogszabályt felülvizsgálják éghajlatvédelmi szempontból, új jogszabályokat vezetnek be a **körforgásos gazdaság, az épületek felújítása, a biológiai sokféleség, a mezőgazdaság és az innováció területén.**

Annual CO₂ emissions

Carbon dioxide (CO₂) emissions from fossil fuels and industry¹. Land-use change emissions² are not included.

Data source: Global Carbon Budget (2025)

OurWorldinData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions | CC BY

Tiszta energia

- 2050-re "nettó nulla üvegházhatású gázkibocsátás"
- A vonatkozó energiaügyi irányelveket felülvizsgálni és javítani
- 2023-ban a tagállamok aktualizálják klíma- és nemzeti energiaügyi terveiket, hogy megfeleljenek az EU 2030-ra kitűzött klímacéljának.
- A legfontosabb elvek a következők:
  - az energiahatékonyság előtérbe helyezése
  - a nagyrészt megújuló erőforrásokra épülő energiaszektor fejlesztése
  - az EU megfizethető energiaellátásának biztosítása
  - integrált, összekapcsolt, digitalizált uniós energiapiac kialakítása.

Fenntartható ipar

- körforgásos gazdaságra vonatkozó iparpolitika bevezetése, klímasemleges ipar létrehozása
- energiaigényes iparágak (pl. acél- és cementipar) CO₂-mentesítése és modernizálása
- fenntartható termékek politikája: anyagpazarlás csökkentésére összpontosít, újrafelhasználás biztosítása és újrahasznosítási folyamatok megerősítése (pl. textil, építőipar, járművek, akkumulátorok, elektronika és műanyagok).
- A hulladékok Unión kívüli exportjának megszüntetése és az illegális exportra vonatkozó szabályokat szigorítása

„Farm to fork” és Biodiverzitási stratégia

- Élelmiszerek fenntarthatósága, a gazdálkodók és a halászok támogatása
- A program a céljai 2030-ig:
  - EU mezőgazdaság 25%-ának ökológiai gazdálkodássá tétele
  - A növényvédő szerek használatának 50%-os csökkentése
  - A műtrágyák használatának 20%-os csökkentése
  - A tápanyagveszteség legalább 50%-os csökkentése
  - Az antimikrobiális szerek használatának csökkentése a mezőgazdaságban és az akvakultúrában 50%-kal.
  - Fenntartható élelmiszerek címkézése.
  - Az élelmiszer-hulladék 50%-os csökkentése
  - 10 milliárd euró elkülönítése kutatásra.
- Az európai költségvetés 25%-ából, amelyet az éghajlatváltozás elleni küzdelemre fordítanak, jelentős részt szánunk a biológiai sokféleség helyreállítására és a természet alapú megoldásokra
- A program céljai 2030-ig:
  - A tengeri terület 30%-ának és a szárazföldi terület 30%-ának védelme, különös tekintettel az őserdőkre és az idős erdőkre.
  - 3 milliárd fa ültetése.
  - Legalább 25 000 kilométernyi folyó helyreállítása, hogy azok szabadon folyóvá váljanak.
  - A növényvédő szerek használatának 50%-os csökkentése
  - A biogazdálkodás növelése
  - A biológiai sokféleség növelése a mezőgazdaságban

Alulról érkező kezdeményezések

- A Nemzetközi Vízimadár-számlálás (IWC) egy globális, önkénteseken alapuló monitoring program, amely több mint 143 országban aktív, és 1967 óta működik a vizes élőhelyeken élő vízimadarak számának nyomon követése érdekében.
- Az IWC adatai elengedhetetlenek számos nemzetközi szerződés és megállapodás végrehajtásához:
  - Ramsari Egyezmény: Az IWC közvetlenül támogatja a „nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek” azonosítását és monitorozását, különösen az 1%-os kritériumon keresztül (ahol egy terület a vízimadár-populáció 1%-át vagy annál többet támogat).
  - Vándorfajokról Szóló Egyezmény (CMS): monitoring adatokat szolgáltat a vándorló vízimadarak populációjának trendjeiről a vonulási útvonalak védelmére
  - Afrikai-eurázsiai vándorvízimadár-megállapodás (AEWA): biztosítja a szükséges populációbecsléseket a természetvédelmi jelentésekhez.
  - EU Madárvédelmi Irányelv: trendek nyomon követése, a különleges madárvédelmi területek (SPA-k) azonosítását.

What is the data flow of the International Waterbird Census?

How can YOU become a volunteer?

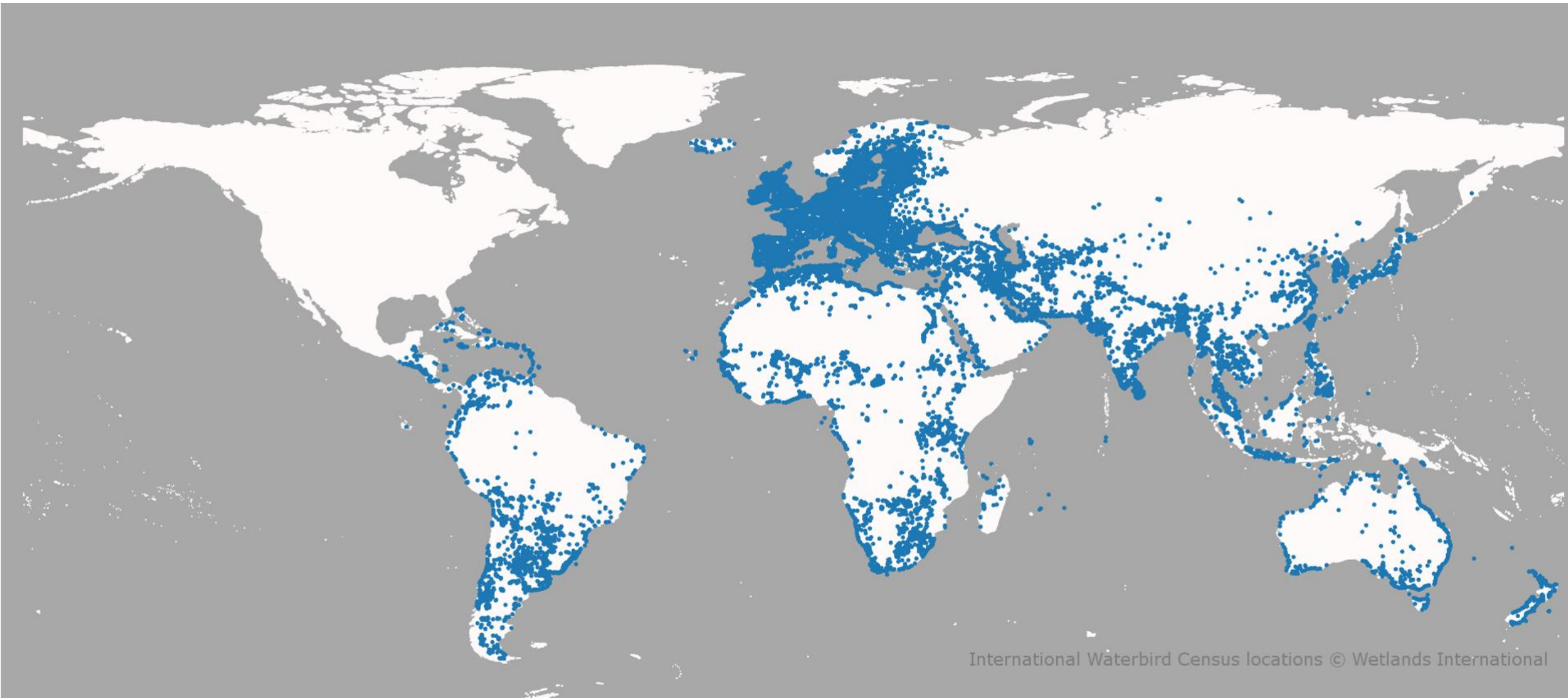
If your ornithological skills are already fairly good, you can:

- 1 Contact the national coordinators of your country;
- 2 Specific sites will be assigned to you;
- 3 The Wetlands International protocol will be communicated to you.

What data are you going to collect as a volunteer?

- WHEN?** date & time
- WHERE?** GPS point, site name, etc.
- WHO?** observers/organisation involved
- HOW?** by boat, foot, plane...; counting method
- WHAT?** species names, total numbers
- CONTEXT?** weather, tide and water conditions, disturbance ...

International Waterbird Census locations © Wetlands International

IWC trend analysis for the AEWA Conservation Status Report 9th edition

Please select a population:

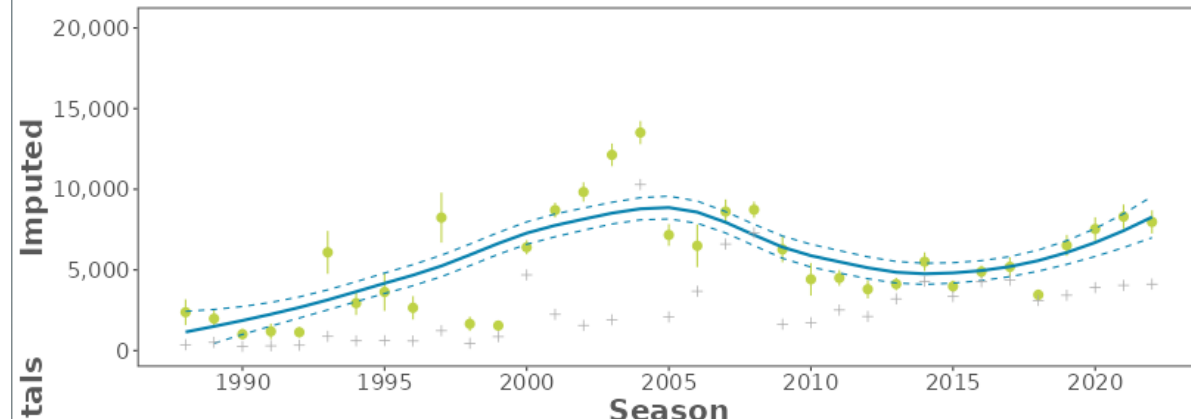
Aythya nyroca (Ferruginous Duck), Eastern Europe/E Mediterranean & Sahelian Africa _2320

ational 2021) estimated the population to be around 24,000-61,000 individuals. The IWC count totals were around 1,645-4,817 individu

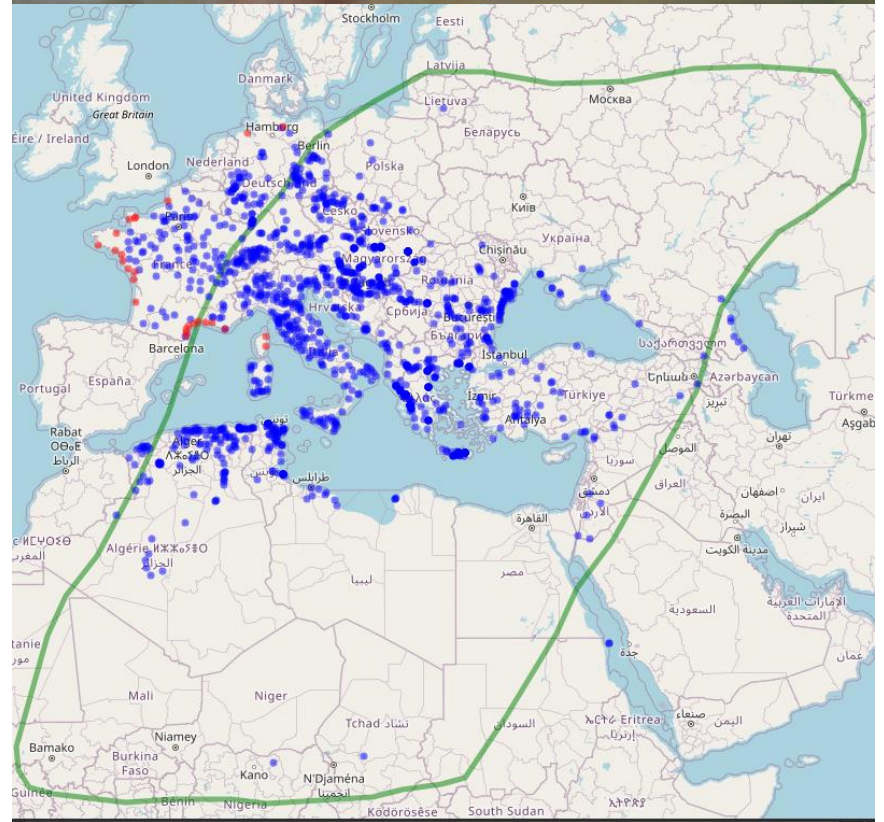
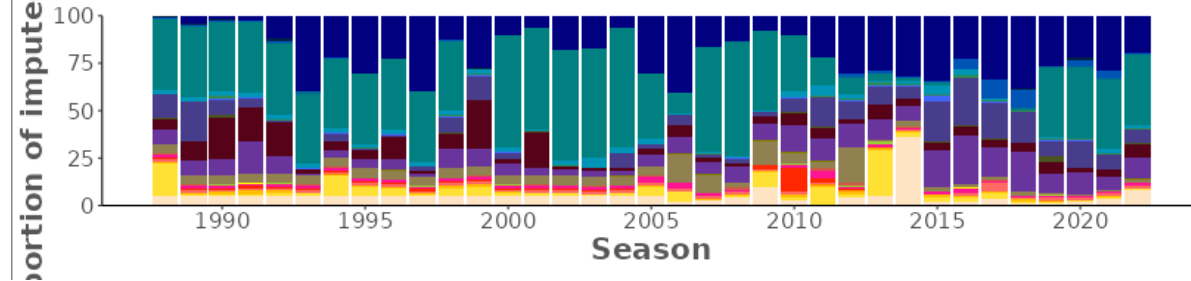
Overall trend statistics: 1988-2022: 1.0356 (SE 0.0043) - Moderate increase (p<0.01)

Trend statistics over 3 generations: 2007-2022: 1.0053 (SE 0.0082) - Stable

10 year trend statistics: 2013-2022: 1.0783 (SE 0.0128) - Moderate increase (p<0.01)

Green dots: Total imputed count value with SE bars Grey cross: True count values used in the trend
Blue line: Smoothed trend Blue dashed line: SE of the smoothed trend

Lead is poison. Ban it now.

There is no safe level of lead exposure, which is why we banned it from petrol, paint and pipes. Yet more than 44,000 tonnes of lead are still dispersed into the EU environment every year from **hunting**, **sports shooting** and **fishing**.

This must stop now!

[LEARN MORE](#) [GET INVOLVED](#)

There is a simple solution.

Lead-free ammunition & fishing weights.

Steel shot

Copper ammunition

Tungsten weight

There are non-toxic alternative materials that are safe for people, wildlife and the environment.

Please sign up to get involved, and together we can build a non-toxic future.

Sign Our Petition

Together, we can make Europe a safer, healthier place for people and nature. Sign this petition and join our call to demand the end of lead poisoning. Lead ammunition and fishing weights must no longer pose a risk to European citizens, environment and wildlife.

have signed. Let's go to 100 000

First name * Last name Email *

Why do we need to ban lead in ammunition and fishing weights?

Lead has severe impacts, from damaging human health, to poisoning animals and polluting the environment. There is an overwhelming and growing body of evidence exposing the risks from the toxic effects of lead ammunition in hunting and sports shooting, and in fishing weights.

- IMPACT ON WILDLIFE
- IMPACT ON PEOPLE
- ENVIRONMENTAL IMPACT
- IMPACT ON DOMESTIC ANIMALS

ABOUT US ▾

WHAT WE DO ▾

CAMPAIGNS ▾

LATEST ▾

CONTACT US ▾

CAMPAIGNS

WHY WE CAMPAIGN

#RESTORENATURE

#TOGETHER4FORESTS

#WEHADADEAL

#HANDSOFFNATURE

#RESTORENATURE

© Wild Wonders of Europe / Diego Lopez / WWF

It's time to #RestoreNature!

Tell your decision-makers to bring nature back to Europe

Our common letter to decision-makers

Dear Ministers and Members of the European Parliament,

We, the undersigned EU citizens, urge you to express your support for a strong EU Nature Restoration Law and to adopt it by the end of 2023. We are scared: biodiversity loss and climate breakdown are putting the survival of our planet, and humankind itself, in jeopardy. As nature continues to decline, droughts, floods and fires are becoming increasingly frequent; they are already claiming lives and risking food security while destroying livelihoods, the planet and the economy. The science is very clear and we can't ignore it any longer: we must act now.

Luckily, there is a simple solution at our disposal: nature itself! When given a chance, and with a helping hand, nature has a remarkable ability to bounce back. Restoring nature means restoring our greatest ally in tackling the climate and biodiversity crises, restoring our health and overall well-being, and restoring the resilience of our economies.

Pioneering nature restoration projects have been taking shape across Europe to the benefit of local communities, biodiversity and climate. For instance, forest restoration from Finland to Portugal has seen the return of natural, healthy forests with recovering wildlife. Wetlands restoration from Ireland to Romania has resulted in better flood and drought protection, and the revival of regional eco-tourism. Restoring rivers across Europe to their free-flowing state has allowed the return of teeming wildlife, while also providing a sufficient supply of clean water to the local inhabitants. In our seas, restored areas have helped revive nearly-extinct fish populations, securing additional jobs and increased revenue. And these are only a few examples of what is possible.

With your support for the EU Nature Restoration Law that ensures legally-binding targets to restore ecosystems, these benefits can become a reality for everyone in Europe. You have the chance to safeguard a future where both nature and people can flourish together. We count on you to make this happen, the power is in your hands. Let's restore nature, now!

Kind Regards,

1 199 603 times thank you! 🙌

Our fight is not over yet. Please watch this space, we might need your help again! 🌱

First name *

Last name

Email *

Postal Code

Country
Hungary

Find out more about our campaigns, actions and Restore Nature progress *

- Yes, I want WWF EU to keep me informed via email
- No, don't send me emails or keep me updated in future

STAY INFORMED 📧

I agree with the [privacy policy](#). I give my permission to the administrators to contact the ministers and Members of the European Parliament of my country on my behalf. I am aware that my data given here will be transferred. WWF EU or the #RestoreNature NGOs are not responsible for any content that I create. I give my consent for the image I upload or public message I submit to be shared publicly.

EU Természethelyreállítási Törvény

- Jogilag kötelező érvényű célok: szárazföldi és tengeri területek 20%-ának helyreállítására 2030-ig, és 2050-re az összes leromlott ökoszisztémára vonatkozóan.
- Ökoszisztéma-célok: a rossz állapotú élőhelyek (erdők, gyepek, vizes élőhelyek, folyók, tavak, korallágyak) 30%-át, 2040-ig 60%-át, 2050-ig pedig 90%-át kell helyreállítaniuk.
- Tengeri és édesvízi: A tengeri élőhelyek (tengeri fű/üledékágyak) helyreállítása. Legalább 25 000 km folyót szabad folyású folyóvá kell alakítani.
- Mezőgazdaság és város: A mezőgazdasági területeken élő madarak és a füves területeken élő lepkék számának növekedése. Nincs nettó városi zöldterület-veszteség, és további 3 milliárd fa került ültetésre.
- Klímaváltozás és biodiverzitás: éghajlatváltozás mérséklése CO₂-tárolás révén, különösen a lecsapolt tüzezlápok helyreállításával.
- Végrehajtás: Az uniós országoknak 2026 szeptemberéig be kell nyújtaniuk a Bizottságnak nemzeti helyreállítási terveket, amelyekben felvázolják, hogyan fogják elérni ezeket a célokat.